

UDSKRIFT

AF

HØJESTERETS DOMBOG

D O M

afsagt af Højesteret torsdag den 20. marts 2003 i sag

332/2001

K [REDACTED]

(advokat Finn Andersen, e.o.)

mod

Patientskadeankenævnet

(kammeradvokaten ved advokat Benedicte Galbo)

I tidligere instans er afsagt dom af Vestre Landsrets K. afdeling den 12. juni 2001.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Hermann, Wendler Pedersen, Per Sørensen, Peter Blok og Børge Dahl.

Appellanten, K [REDACTED], har gentaget sine påstande.

Indstævnte, Patientskadeankenævnet, har påstået stadfæstelse.

I en udtalelse af 26. marts 2002 fra Retslægerådet hedder det bl.a.:

"Spørgsmål 1:

Hvor ofte forekommer det, at en patient får ildebefindende eller besvimelse ved blodprøveudtagning i en situation som den foreliggende?

Der foreligger ikke publicerede data om hyppigheden af ildebefindende eller besvimelse ved udtagning af blod til laboratorieundersøgelser, men på R [REDACTED] klinisk bio-

kemiske afdeling medfører ambulante blodprøveudtagninger ildebefindende eller besvimelse i 0,05-0,1 % af tilfældene.

På klinisk biokemisk afdeling, B [REDACTED], medfører ca. 50.000 årlige ambulante blodprøvetagninger 10 - 20 tilfælde af ildebefindende eller besvimelser (0,02 - 0,04 %). I alle tilfældene er patienterne blevet ildebefindende i umiddelbar tilknytning til blodprøveudtagningen, og egentlige besvimelser er meget sjældne. Det er erfaringen, at hyppigheden er større i de yngre patientgrupper, hvilket kan forklare, at hyppigheden er lavere på B [REDACTED], der har en ældre patientsammensætning end R [REDACTED].

Spørgsmål 2:

Modtager hospitalslaboranter, der foretager blodprøveudtagning skriftlig eller mundtlig instrukser om, hvorledes de skal forholde sig i tilfælde af, at en patient i forbindelse med blodprøveudtagning får ildebefindende eller besvimer?

Det må forventes, at alle bioanalytikere der foretager blodprøveudtagning bliver instrueret om, hvordan de skal forholde sig i tilfælde af, at en patient får et ildebefindende eller besvimer, men det er afhængigt af det enkelte sygehus, hvordan bioanalytikere (hospitalslaboranter), der foretager blodprøvetagning, bliver instruerede.

...

Spørgsmål 4:

Undervises der på laborantuddannelsen i, hvorledes en laborant, der udtager blodprøver skal agere i tilfælde af, at patienten får et ildebefindende eller besvimer?

I den tidligere hospitalslaborantuddannelse og i det nuværende bioanalytikerstudie, undervises der ikke specifikt i dette emne. Emnet behandles først på det lokale uddannelsessted i forbindelse med oplæring i arbejdsfunktionen.

...

Spørgsmål 6:

Vil det efter Retslægerådets opfattelse være i overensstemmelse med anerkendte retningslinier, at en laborant forlader en patient, der er blevet utilpas i forbindelse med en blodprøveudtagning, stående alene uden noget at støtte sig til på asfalt eller cementbelagt underlag?

Nej, har der været behov for at følge patienten burde denne ikke efterlades uden opsyn og mulighed for at sidde ned. Det skønnes, at der er begået en fejl.

Spørgsmål 7:

Såfremt spørgsmål 6 besvares benægtende ønskes det oplyst, hvorledes en laborant i stedet burde tage vare på en patient, der har været utilpas i forbindelse med en blodprøveudtagning.

Utilpasheden og den efterfølgende besvimelse og faldtraume blev med overvejende sandsynlighed udløst af en vasovagal reaktion som følge af blodprøveudtagningen. Patientens opretstående stilling har med stor sandsynlighed været afgørende for udløsning af besvimelsen og traumet. Man burde fra laboratoriets side have forsøgt at overtale K. [redacted] til at ligge ned i stedet for blot at spørge, om hun ville ligge ned (jf. redegørelse af 17.11.98 fra ledende laborant K. [redacted]), og hvis dette ikke var lykkedes burde man dels have indhentet lægerådgivning, dels efterladt K. [redacted] i siddende stilling under opsyn og ikke i stående stilling uden opsyn.

Giver patienten udtryk for at være tilpas igen, er det et skøn der afgør, om patienten kan forlade prøvetagningsområdet uden ledsagelse."

Sagen er behandlet skriftligt, jf. retsplejelovens § 387.

Højesterets bemærkninger.

Højesteret tiltræder, at de omstændigheder, der er angivet i det første - fælles - afsnit i landsrettens præmisser, kan lægges til grund ved sagens afgørelse. Af de grunde, der er anført af landsrettens flertal, tiltræder Højesteret endvidere, at ansvarsspørgsmålet skal bedømmes efter patientforsikringslovens § 2, stk. 1, nr. 1.

Efter Retslægerådet besvarelse af spørgsmålene 6 og 7 må det lægges til grund, at en erfaren specialist i den foreliggende situation, hvor K. [redacted] under blodprøveudtag-

ningen fik et ildebefindende, ville have forsøgt at overtale hende til at ligge ned og ikke ville have efterladt hende i stående stilling uden tilsyn og uden mulighed for at sætte sig. Det må antages, at skaden ville være undgået, hvis disse forholdsregler var iagttaget. Skaden er herefter erstatningsberettigende i medfør af den nævnte bestemmelse, og Højesteret tager derfor K [REDACTED] principale påstand til følge.

Thi kendes for ret:

Indstævnte, Patientskadeankenævnet, skal anerkende, at den skade, der overgik appellant, K [REDACTED], den 29. oktober 1998 på S [REDACTED], er omfattet af patientforsikringslovens § 2, stk. 1, nr. 1, således at der er tale om en i henhold til patientforsikringsloven dækningsberettiget skade.

Inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse skal Patientskadeankenævnet i sagsomkostninger for landsretten betale 20.000 kr. til K [REDACTED] og i sagsomkostninger for Højesteret 20.000 kr. til statskassen, subsidiært K [REDACTED].

—0000—

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 20. marts 2003.

Hanne Rindhøj

Hanne Rindhøj
Kontoruldsmægtig